

Proiect

Parlamentul României
Camera Deputaților

E.P. Nr. 1126 din 30.10.2012

Parlamentul României Camera Deputaților

PREȘEDINTE

București,

Doamnei Viviane REDING

Vicepreședinte al Comisiei Europene

Membru al Comisiei Europene responsabil pentru Justiție, drepturi fundamentale și cetățenie

APROBAT
În sesiunea Biroului permanent al
Camerei Deputaților
din data de 30.10.2012
Nr. 1126
Cu mențiunile din
stenograma

Parlamentul României, în calitatea sa de autoritate constituțională a statului român, veghează în mod esențial la îndeplinirea obligațiilor care-i revin României în temeiul statutului său de membru al Uniunii Europene, inclusiv în privința aducerii la îndeplinire a obiectivelor enunțate în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV).

Pe măsura pregătirii aderării României la Uniunea Europeană și ulterior acestui moment, sistemul judiciar și-a afirmat independența în mod gradual. Parlamentul României a avut un rol important în acest sens, prin adoptarea cadrului legislativ necesar susținerii instituțiilor independente ale sistemului judiciar (CSM), adoptarea bugetelor destinate sistemului judiciar și instituțiilor reprezentative ale acestuia. În acest context, urmărirea penală și judecarea unor cauze de corupție de la nivel înalt rămâne una dintre manifestările semnificative ale independenței sistemului judiciar român.

Parlamentul României a utilizat toate mijloacele constituționale pentru consolidarea statului de drept în România, promovând și adoptând cadrul legislativ și instituțional privind principalele benchmark-uri cuprinse în rapoartele de monitorizare MCV. În acest sens, menționăm, cu titlu exemplificativ, legislația privind regimul juridic al incompatibilităților, al conflictelor de interese și al declarării averii și al funcționării Agenției Naționale de Integritate, prevederile legislative comprehensive privind prevenirea și combaterea corupției, organizarea

și funcționarea Direcției Naționale Anticorupție, precum și cele de dată recentă privind organizarea și susținerea funcționării autonome a Inspecției Judiciare, privind răspunderea disciplinară a magistraților etc. Adoptarea acestor măsuri legislative complexe a fost, de altfel, evidențiată în cadrul rapoartelor MCV din ultimii ani.

În ce privește creșterea transparenței activității parlamentare și implicit conduita parlamentarilor, în ultimele luni s-a adâncit și eficientizat dialogul constant dintre Parlament, în special Camera Deputaților, pe de o parte, și Agenția Națională de Integritate, pe de altă parte. În acest sens, în decursul lunii octombrie 2012, în vederea găsirii soluțiilor legislative care să înlăture practica neunitară în interpretarea prevederilor referitoare la incompatibilități și conflicte de interese, s-a constituit un grup de lucru format din reprezentanți ai Agenției Naționale de Integritate și, respectiv, ai Parlamentului. Dată fiind urgența reglementării clare în domeniul incompatibilităților și conflictelor de interese, au avut loc întâlniri de lucru și s-a purtat corespondență între instituțiile implicate.

Astfel, menționăm faptul că există actualmente un Proiect de Hotărâre a Camerei Deputaților privind modificarea și completarea Regulamentului Camerei Deputaților, care a făcut deja obiectul unui Raport al Comisiei pentru Regulament din cadrul Camerei Deputaților. În raport, Comisia propune adoptarea Proiectului de Hotărâre. Printre diversele modificări pe care Proiectul le propune, modificări necesare punerii de acord inclusiv cu jurisprudența constituțională în materie, se numără și prevederi referitoare la încetarea calității de deputat în caz de incompatibilitate. Reglementarea incompatibilităților este în concordanță cu observațiile și propunerile Agenției Naționale de Integritate, urmărind totodată corelarea cu cadrul legislativ existent în această materie.

În Proiectul de Hotărâre privind modificarea și completarea Regulamentului Camerei Deputaților sunt incluse prevederi care clarifică procedurile privind validarea mandatelor de deputați, revocarea membrilor Biroului permanent, configurația Comisiilor, comisiile de anchetă, reexaminarea legilor cerută de Președintele României în baza art. 77 alin. (2) din Constituție.

Îmbunătățirea performanței Parlamentului în cadrul raporturilor cu Agenția Națională de Integritate s-a concretizat și prin aceea că Parlamentul a individualizat aspectele referitoare la conflictele de interese, aspecte ce necesită consolidare în regim de urgență. De asemenea, Parlamentul a respectat imperativul executării imediate a deciziilor judecătorești în această materie.

Corelativ, în aceeași materie a conduitei parlamentarilor, organul reprezentativ suprem și-a intensificat dialogul cu societatea civilă. O concretizare a acestuia constă în discuțiile avute cu Organizații Neguvernamentale reprezentative pentru societatea civilă din România, având ca obiect un Cod de conduită al deputaților, discuții ce urmăresc găsirea soluției optime privind adoptarea și aplicarea unui asemenea Cod.

În ce privește calitatea dreptului, din perspectiva codificării, Parlamentul actual continuă adoptarea cadrului legislativ fundamental menit reformării Codurilor civil și penal, Codul civil fiind deja adoptat și în vigoare începând cu octombrie 2011. Recent, pe 2 octombrie 2012, Camera Deputaților a adoptat Legea pentru punerea în aplicare a Codului penal.

Parlamentul României va continua să acorde importanța cuvenită activității de legiferare în direcția ameliorării cadrului normativ referitor la funcționarea justiției, în sensul recomandărilor formulate de Comisia Europeană prin MCV și al necesităților și realităților societății române, decurgând din statutul României de stat membru al Uniunii Europene.

Preocuparea Parlamentului României privind funcționarea statului de drept se manifestă și prin exercitarea controlului parlamentar asupra Executivului. Moțiunea de cenzură care a condus în acest an la schimbarea majorității politice parlamentare și la înlocuirea fostului Guvern este o expresie a exercitării controlului parlamentar asupra Guvernului ce antrenează cea mai drastică formă a răspunderii ministeriale. Moțiunea de cenzură, adoptată prin vot, în urma dezbaterii, constituie totodată o dovadă de netăgăduit a funcționării mecanismelor democratice chiar în interiorul Parlamentului României, organ reprezentativ suprem al poporului român.

Distinct de recunoașterea deplină a independenței justiției, Parlamentul României poate utiliza pârghia controlului parlamentar asupra Ministerului Justiției, ca parte a Executivului. Este vorba despre o pârghie instituită de Constituția României, care prevede principiul controlului parlamentar al activității Guvernului. În această privință, am luat notă de comunicarea publică transmisă de Ministrul Justiției, prin care se arată că înțelege să își exercite prerogativa legală de propunere a Procurorului General și a procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție într-un mod transparent și prin eliminarea arbitrariului.

Mesajele politice transmise de Parlamentul României contribuie, de asemenea, la aducerea la îndeplinire a obiectivelor enunțate în cadrul MCV. În acest context, dorim să reamintim adoptarea Declarației nr. 2 din 12 iunie 2012 privind sprijinirea implementării noii Strategii Naționale Anticorupție 2012-2015. Parlamentul României participă efectiv la implementarea Strategiei Naționale Anticorupție. Astfel, deputați și senatori reprezentând toate partidele politice parlamentare participă la reuniunile Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție organizate sub egida Ministerului Justiției.

În contextul reconfigurării democratice la nivel politic, Parlamentul României precizează că, urmare a evoluțiilor înregistrate în cursul acestui an, nu au fost afectate garanțiile constituționale și legislative ale drepturilor și libertăților fundamentale ce constituie aspectul material al statului de drept român. În acest sens, în ce privește instituția Avocatului Poporului, ca urmare a revocării persoanei ce ocupa această funcție, Parlamentul a luat măsurile necesare asigurării interimatului. Este vorba despre un interimat care satisface exigența continuității și

a eficacității până în momentul în care se va propune ca Avocat al Poporului o persoană care să se bucure de un consens considerabil din partea forțelor politice reprezentate în Parlament, implicate de altfel în numirea Avocatului Poporului.

De asemenea, în același context al reconfigurării democratice la nivel politic, nu au fost afectate garanțiile constituționale și legislative menite să asigure organizarea și funcționarea sistemului judiciar, inclusiv a independenței sale ori a instituțiilor anticorupție. Dimpotrivă, având în vedere finalitatea funcționării eficiente a justiției, la data de 23 octombrie 2012, Camera Deputaților a adoptat, în calitate de Cameră decizională, propunerea legislativă privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Codului de procedură civilă.

Respectarea independenței instituțiilor în cadrul separației puterilor în stat nu trebuie să producă însă izolarea acestora unele de celelalte și nici de societate. În scopul realizării progresului democrației liberale la nivelul statului și al societății civile, respectarea independenței instituțiilor ce se bucură de acest statut nu trebuie să semnifice abandonarea cooperării funcționale și a controlului reciproc între puterile statului – în înțelesul echilibrului între acestea, prevăzut de Constituția României.

În regimul constituțional român, specificul separației puterilor în stat este suplețea, iar nu rigiditatea, precum în regimurile prezidențiale.

Cu toate acestea, recenta decizie a Curții Constituționale a României (Decizia nr. 784 din 26 septembrie 2012), pe care Parlamentul este obligat să o respecte, elimină controlul parlamentar asupra reprezentării României la Consiliul European, caz unic printre statele membre ale Uniunii Europene. De altfel, decizia menționată diminuează semnificativ posibilitatea controlului parlamentar asupra Executivului în afacerile europene, limitând în fond exercitarea deplină a unui principiu fundamental al Uniunii Europene, principiul democrației reprezentative, prevăzut la art. 10 al Tratatului Uniunii Europene.

Apreciem exigența cu care Comisia Europeană evaluează calitatea statului de drept în statele membre ale UE, în particular în România. Demersul pentru îmbunătățirea statului de drept este unul continuu și are nevoie de o mobilizare a voinței partidelor din România, dar și de un observator/critic nepărtinitor în Comisia Europeană.

Suntem de acord că manipularea practicilor constituționale de către instituții aparent independente sau de majorități constituite legal și democratic poate pune sub semnul întrebării, dacă nu statul de drept ca atare, cel puțin calitatea acestuia. Apreciem însă că orice luare de poziție în mod public asupra acestui subiect trebuie să fie precedată de o documentare și înțelegere reală a modului de funcționare a fiecăreia dintre aceste instituții, potrivit cadrului normativ național.

Așteptăm din partea Comisiei Europene să se manifeste critic și obiectiv, apreciind cu aceeași exigență practicile și atitudinile tuturor actorilor politici din

România și promovând un dialog de substanță, egal, cu toate instituțiile și organismele reprezentând cele trei puteri în stat.

Primiți, vă rugăm, asigurarea deplinei noastre considerații.

Valeriu Zgonea
Președinte